

Nærings- og handelsdepartementet

Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler:
Erik Orskaug

Kopi til

Vår dato
09.05.2006

Vår referanse
2006/00046

Deres referanse

EU-kommisjonens reviderte forslag til tjenstedirektiv - høring

Vi viser til Næringsdepartementets brev av 10. april 2006 hvor det bes om kommentarer til Europakommisjonens reviderte forslag til rammedirektiv for tjenester.

Unio vil først uttrykke tilfredshet med at tjenstedirektivet har tatt en annen vending enn hva det opprinnelig ble lagt opp til fra Kommisjonens side. Opprinnelseslandprinsippet er nå helt fjernet fra direktivet. Et slikt prinsipp anvendt på lønns- og arbeidsvilkår, helse-, miljø og sikkerhetsområdet eller tilsynsområdet ville gitt totalt uakseptable tilstander i arbeidslivet. En samlet europeisk fagbevegelse gikk mot disse liberalistiske prinsippene.

Unio registrerer at det i de tilfeller det skulle oppstå konflikt mellom tjenstedirektivet og andre direktiv som omhandler spesielle sektorer eller yrkesutøvere, skal de andre direktivene ha forrang. Dette gjelder for eksempel både utestasjoningsdirektivet og direktivet for gjensidig godkjenning av yrkeskompetanse (artikkel 1).

Unio registrerer videre at utkastet til tjenstedirektiv overlater til den enkelte medlemsstat eller det enkelte medlem av EØS, innenfor EU-retten, å fastsette hva som menes med tjenester av allmenn økonomisk interesse og hvordan disse tjenestene skal organiseres og finansieres (artikkel 1).

Unio viser til at det er forskjellige tradisjoner i de enkelte land slik at grensdragningen mellom tjenester av allmenn interesse (offentlige tjenester), som holdes utenfor tjenstedirektivets virkeområde, og tjenester av allmenn økonomisk interesse, som skal omfattes av tjenstedirektivet, vil variere.

Unio ber regjeringen benytte den adgang direktivet åpner for slik at det kan klargjøres hvilke tjenester som skal omfattes av direktivet. Særlig ber vi regjeringen ta en slik gjennomgang på helseområdet og utdanningsområdet.

Behandlingen i EU-parlamentet ga en nærmere presisering av "det utdanningsmessige området" til "undervisning innenfor rammene av det nasjonale utdanningsssystem i så vel private som offentlige utdanningsinstitusjoner".

I Kommisjonens nye omtale av det utdanningsmessige området nevnes ikke private utdanningsinstitusjoner direkte i forarbeidene (forarbeidene 16). På den annen side mener Unio at direktivteksten både gjennom henvisningene til måten utdanningstjenester tilbys, organiseres

og finansieres klart ekskluderer undervisningstjenester, også de som tilbys av "private" aktører, fra å være omfattet av direktivet.

Dette understøttes av et nytt forklarende ledd (forarbeidene 16) som sier at skolepenger eller semesteravgifter betalt av studenter ikke i seg selv viser at det såkalte betalingskriteriet er oppfylt.

Unio mener at det tradisjonelle utdanningssystemet regulert av opplæringsloven, friskoleloven og universitets- og høyskoleloven ikke omfattes av utkastet til tjenstedirektiv.

Vi ber regjeringen klargjøre dette og i den forbindelse legge vekt på den mulighet som direktivet åpner for når det enkelte land selv kan trekke grensene mellom tjenester av allmenn interesse og tjenester av allmenn økonomisk interesse der disse er uklare.

EU-domstolen har i tidligere saker lagt vekt på hvor store egenandelene har vært når det skulle tas stilling til om en tjeneste er næringsvirksomhet eller ikke og dermed utsatt for konkurranse.

Dette kan føre til at noen utdanningstjenester i høyere utdanning vil kunne bli definert som tjenester av allmenn økonomisk interesse og dermed bli omfattet av direktivet. Det samme gjelder voksenopplæringen. Når det gjelder yrkesopplæringen bør det ikke være tvil om at denne faller utenfor direktivets virkeområde i Norge, mens dette kan komme i en noe annen posisjon i andre land hvor yrkesopplæringa er overlatt til arbeidslivet.

Unio registrerer at det ikke er gjort endringer i det nye tekstforslaget hva gjelder helsetjenester (artikkel 2 paragraf 2 litra cc). Disse skal så langt vi kan se holdes utenfor direktivets virkeområde uavhengig av hvordan de er tilrettelagt og finansiert på nasjonalt plan og uavhengig av om de er offentlige eller private.

Til tross for dette vil det også her være gråsoner som åpner for at regjeringen aktivt bør definere grensene mellom tjenester av allmenn interesse og tjenester av allmenn økonomisk interesse på en måte som skaper klarhet. Eldreomsorgen er en et slikt eksempel. Spesielt vil vi peke på at hjemmetjenester som hjemmesykepleie og hjemmehjelp klart bør defineres som tjenester av allmenn interesse som skal holdes utenfor direktivets virkeområde selv om egenandelene for noen av hjemmehjelpstjenestene kan være betydelige og således åpne for det motsatte slik EU-domstolen tidligere har tolket betalingskriteriet. Unio ber regjeringen klargjøre at eldreomsorgen som helhet skal omfattes av "sosiale tjenesteytelser" (artikkel 2, paragraf 2 litra cg) og dermed unntas fra direktivet.

Unio ber også regjeringen arbeide for at begrensninger i vertslandets mulighet til å stille krav klargjøres (artikkel 16). Direktivet må ikke komme i veien for muligheten til for eksempel å kreve bruk av antikontraktørklausuler ved offentlige anskaffelser mv.

Vi ber også regjeringen arbeide for at alle oppdragsmottakere må ha en ansvarlig representant i Norge som kan stilles til ansvar der for eksempel lønn eller andre utelser arbeidstakeren har krav på.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
Sekretariatsjef

Erik Orskaug
Sjeføkonom